

Název studijního předmětu: ASGV00865 Politická sociologie

Vyučující: doc. PhDr. Lukáš Linek, PhD.

Kontakt: lukas.linek@soc.cas.cz

Formy výuky studijního předmětu: přednáška/seminář

Rozsah studijního předmětu: 1/1

Výuka: středa 12:30–14:05, místnost 1.09, Celetná 13

Konzultační hodiny: po osobní dohodě ve středu po výuce od 14,10, Celetná 20 (kancelář).

Stručná anotace předmětu:

Cílem kurzu je představit základní koncepty politické sociologie. Proto kurz v úvodních hodinách představí základní pojmy jako moc, zájem, stát, režim a demokracie. Poté se zaměří na důležité aspekty politických institucí a politického jednání.

Cíl předmětu:

Cílem kurzu je představit základní koncepty politické sociologie (politika, zájem, moc, stát, politický režim, demokracie).

Forma zakončení předmětu: zkouška (4 ECTS)

Podmínkou úspěšného absolvování kurzu je (1.) aktivní účast na výuce založená na studiu povinné literatury; (2.) odevzdání 6 písemných příprav k povinné četbě; (3.) prezentace na semináři; (4.) závěrečný test.

Termíny:

Písemné přípravy k povinné četbě musí být vloženy do Moodle každý druhý týden nejpozději v úterý do 18 hodin (termíny jsou uvedeny na následujících stranách v Obsahu kurzu).

Komunikace:

V případě komunikace e-mailem pište do předmětu „Politická sociologie“.

Všechny potřebné studijní materiály a další dokumenty budou zavěšeny v Moodle.

Adresa Moodle: <https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=8097>

Vstupní požadavky:

Schopnost číst anglický odborný text. Je vhodné, aby student měl základní znalost metod sociálně-vědního výzkumu a sociologické teorie.

Podrobnosti k povinnostem:

Písemné přípravy. Studenti musí odevzdat 6 písemných příprav za semestr. Příprava musí (1.) diskutovat povinné texty pro danou dvouhodinu (kritika a komentáře – očekávám kritickou reakci studenta ohledně argumentu studie, teorie či metodologie studie). Minimální rozsah přípravy je 500 slov, maximální 1000 slov. Přípravy musí být odevzdávána do Moodle do 18:00 den před konáním hodiny sudé hodiny. Znamená to, že texty k 1. a 2. hodině diskutuje 1. příprava, která je odevzdávána před druhou hodinou. Včasné odevzdání příprav je podmínkou pro úspěšné zakončení. Texty jsou dostupné v Moodle.

Prezentace. Každý student musí v průběhu semestru prezentovat konkrétní téma či text, který rozšiřuje povinnou literaturu. Tyto texty budou vybrány ve vzájemné diskusi vyučujícího a studentů. Prezentující by měl nejprve stručně představit text, hlavní cíl, teorii, případně metodologii a výzkum. Poté by se měl zaměřit na:

- kritickou diskusi obsahu textu a případné upozornění na slabiny studie;
- domýšlení některých aspektů textu z hlediska sociologické teorie či teorie demokracie;
- vybídnout ostatní svými úvahami k diskusi.

Cílem prezentace je vedle představení textu a jeho argumentace i položit sadu otázek, které by měly sloužit jako podklad pro následnou debatu.

Povinná literatura

Povinná literatura ke kurzu bude založena na jedné učebnici politické sociologie (Dobratz, Betty A., Lisa K. Waldner, and Tim Buzzell. 2012. *Power, Politics, and Society: An Introduction to Political Sociology*. 1st ed. Boston: Pearson Allyn & Bacon) a na doplňujících textech.

Obsah kurzu a studijní literatura:

4. 10. 2023

1. Předmět zájmu politické sociologie. Co je politika a politické?

Povinná literatura:

Hay, Colin. 2002. *Political Analysis. A Critical Introduction*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave (strany 59–75).

11. 10. 2023 – hodina odpadá

18. 10. 2023

2. Teorie zájmů. Teorie moci I. - Moc jako vztah, ne/vědomí.

Povinná literatura:

Hay, Colin. 2002. *Political Analysis. A Critical Introduction*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave (strany 168–182).

Doporučená literatura:

Lukes, Steven. 2004. *The Power*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.

Weber, Max. 1997. *Autorita, etika a společnost*. Praha: Mladá fronta (kapitola: Mocenská autorita a legitimita)

25. 10. 2023

3. Teorie moci II. – Moc jako síť, diskurs. Formy moci. Teorie governmentality.

Povinná literatura:

Dobratz et al. 2012: kapitola 1: Power

Doporučená literatura:

Foucault, Michel. 2003. *Myšlení vnějšku*. Praha: Herrmann a synnové (kapitola Subjekt a moc)

1. 11. 2023

4. Teorie státu

Povinná literatura:

Dobratz et al. 2012: kapitola 2: Role of the State

Doporučená literatura:

Hay, Colin, Michael Lister, David Marsh (eds.). 2006. *The State. Theories and Issues*. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan

8. 11. 2023

5. Politická kultura, hodnotové orientace a politické postoje

Povinná literatura:

Dobratz et a. 2012: kapitola 3: Politics, Culture, and Social Processes

Doporučená literatura:

Inglehart, Donald, Wayne E. Baker. 2000. „Modernization, Cultural Change, and the Persistence of Traditional Values.“ *American Sociological Review* 65(1): 19–51.

15. 11. 2023

6. Politický režim a jeho legitimita. Demokratizace a předpoklady demokracie

Povinná literatura:

Anderson, Benedict. 2003. „Pomyslná společenství.“ In Hroch, M. (ed.) *Nacionalismus. Čítanka textů*. Praha: SLON (strany 239–269).

Dahl, Robert. 2001. *O demokracii*. Praha: Portál (strany 13–28).

22. 11. 2023

7. Teorie demokracie I. (elitní, pluralitní, ekonomická)

Povinná literatura:

Held, David. 1992. *Models of Democracy*. Cambridge: Polity Press and Basil Blackwell (kapitola 6: Pluralism, Corporate Capitalism and the State).

Doporučená literatura:

Svenson, Palle. 1995. *Teorie demokracie*. Brno: CDK.

29. 11. 2023

8. Teorie demokracie II. (participativní, deliberativní)

Povinná literatura:

Gilens, Martin, Benjamin I. Page. 2014. „Testing Theories of American Politics: Elites, Interest Groups, and Average Citizens.“ *Perspectives on Politics* 12(3): 564–581.

Doporučená literatura:

Held, David. 1992. *Models of Democracy*. Cambridge: Polity Press and Basil Blackwell (kapitola 9: Deliberative Democracy and the Defence of the Public Realm)

6. 12. 2023

9. Teorie politické reprezentace

Povinná literatura:

Caramani, Daniele. 2017. “Will vs. Reason: The Populist and Technocratic Forms of Political Representation and Their Critique to Party Government.” *American Political Science Review* 111 (1): 54–67.

Doporučená literatura:

Przeworski, Adam, Susan C. Stokes, Bernard Manin (eds.). 1999. *Democracy, Accountability and Representation*. Cambridge: Cambridge University Press (kapitola 1: Elections and Representation).

13. 12. 2023

10. Politická participace

Povinná literatura:

Dobratz et al. 2012: kapitola 6: Political Participation

Doporučená literatura:

Vráblíková, Kateřina. 2008. „Politická participace – koncepty a teorie“. *Politologický časopis* (4): 366–387.

20. 12. 2023

11. Volby, volební chování a politické strany.

Povinná literatura:

Katz, Richard, Peter Mair. 1995. „Changing Models of Party Organization and Party Democracy“. *Party Politics* 1(1): 5–28.

Doporučená literatura:

Klíma, Michal. 1998. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Praha: Radix.

3. 1. 2024

12. Diskuze aktuálních témat z pohledu politické sociologie

Povinná literatura:

Culpepper, Pepper D., Kathleen Turner. 2020. „Are we Amazon Primed? Consumers and the Politics of Platform Power. *Comparative Political Studies* 53(2): 288–318.